

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 800 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
To'irova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security.....	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	
Sanoatda rivojlanish kafolati: moliyaviy boshqaruvni raqamli transformatsiya orqali avtomatlashtirish.....	206
To'qlijev Abdirauf Bahodir o'g'li	
Inson kapitalini rivojlantirishning jamiyat farovonligi, aholi daromadlariga ta'siri.....	214
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Анализ конкурентной среды: методология, примеры и этапы процесса.....	219
Садикова Раъно Абдуллаевна	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati	225
Salixova G.J	
Iqtisodiyotda energiya xavfsizligiga erishishning xorij tajribasi.....	230
Samandarov Og'abek Alisher o'g'li	
Measuring methodologies of influence of the esg factors	235
Tolipova Feruza Alisherovna	
Совершенствование налогового администрирования в условиях экологически устойчивого развития.....	240
Омонов Отажон Журакулович	
Moliyaviy vositalar asosida erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirish strategiyasini takomillashtirish	249
Quziev Ravshan Ramazanovich	
Методологические аспекты внедрения управленческого учета в университетах Узбекистана.....	253
Каршиева Мохинур Олим кизи	
Budjet tashkilotlarida tovar-moddiy zaxiralar hisobini takomillashtirish (tibbiyot muassasalari misolida)	257
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
Умные города как фактор экономического развития.....	261
Нозима Кахрамоновна Хакбердиева	
Перспективы зеленого фактора экономического роста в Республики Узбекистан.....	266
Исламова Насиба Улугбек кизи, Абдурашидов Отабек Улугбекович, Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
Qurilish korxonalarida sifat menejmentini joriy qilish mexanizmlarini takomillashtirish	270
Ergashev O'tkir, Saidov Mash'al Samadovich	
Xorazm viloyatida eksportni rivojlantirish uchun potensial imkoniyatlar va ularni baholash.....	275
Fozil Xolmurotov	
Maishiy xizmatlar sohasini davlat tomonidan tartibga solishning nazariy jihatlar.....	282
Quliyev Begimqul Melikovich	

O'zbekiston hududlarida chakana kreditlashning o'sishi.....	289
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
Empowering uzbekistan's grain enterprises: innovative strategies for sustainable growth and operational efficiency.....	292
Kurbanova Dildora Abdurakhmanovna	
Kapital investitsiyalarga doir axborotlarni xususiy kapital to'g'risidagi hisobotda aks ettirish uslubiyatini takomillashtirish	298
Boronov Bobur Farxodovich, Muxammadiev Zarrux Umarovich	
To'qimachilik korxonalarining yashil iqtisodiyotga o'tishi va yengil sanoat korxonalarini muqobil energiyadan samarali foydalanish yo'llari	303
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna, Jalolova Aziza Jalol qizi	
Research on the effects of interest rate, inflation rate and gross domestic product (GDP) on the level of foreign direct investment (FDI) inflows (evidence from Uzbekistan).....	307
Azimov Shakhzod	
Organik mahsulotlar eksportini rag'batlantirishda maqsadli bozorlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalari.....	314
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Korxona iqtisodini barqarorligini ta'minlash masalalari.....	319
Abdullayev Maqsud Abdumaxmudovich	
Внедрение инновационных методов управления человеческих ресурсов в строительных компаниях.....	323
Джураева Гузаль Шавкатовна	
Sug'urta zararlarini baholashda sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	328
Shoraximova Zilola Nasirdjonovna	
O'zbekiston Respublikasi mahalliy budjet tizimini moliyalashtirish masalalari	332
Qo'ldoshev Diyor O'rol o'g'li	
Raqamli texnologiyalar asosida raqamli ekotizimlar va ularning biznes-jarayonlarga ta'sirini aniqlashga ilmiy qarashlar tahlili	336
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
Innovatsion salohiyatni oshirish asosida qurilish materiallari sanoati korxonalarining boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	342
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna	
Aholi turmush darajasini dinamik kontekstli normallashtirish va moslashuvchan vaznlar usuli orqali baholash	352
Xolto'rayev Islom Ilhomovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida xufiyona iqtisodiyotini qisqartirish va mamlakat rivojlanishiga uning ta'siri.....	358
Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini aholi tomonidan xarid qilish va kompensatsiya ajratish jarayonlarini raqamlashtirish hamda tizimlar integratsiyasi istiqbollari.....	362
Ochilov Abdujabbor Akramovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirishda chet el tajribasining afzalliklari.....	369
Raxmatullayeva Shaxnoza Xamidovna, Akbarova Iroda Samatovna	
Qurilishda loyiha boshqaruvi konsepsiyasining mazmuni	375
Pulatov Shaxron Axmedovich	
Loyiha budjeti va uning ijrosini ta'minlash masalalari.....	379
Murodova Mohigul Chori qizi, Xamidov Odil Davurovich	
Qishloq xo'jaligidagi chorvachilik tarmog'ining iqtisodiy faoliyatini o'rta muddatli statistik prognozlarini tuzish (Andijon viloyati misolida).....	390
Iskandarov Davlatbek Xursanbekovich, Urishev Baxtiyor Abdusamatovich, Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
Innovatsion faoliyatning iqtisodiy samaradorligini baholash va rivojlantirish yo'llari.....	397
Qurbonov Tolmasjon Namoz o'g'li, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li, Holmirzayeva Gulruh Akbarovna	
Fond bozorida kompaniyaning investitsion jozibadorligini baholash uslubiyoti	403
Yulduz Usmanova	
Jahon bozoriga kirishda elektron bozorlarning ahamiyati	411
Hamroyeva Umida	

Comparative statistical analysis of foreign trade indicators of the Republic of Uzbekistan	415
Abdujalilova Bibisora Bakhodir kizi	
Yaxshi korporativ boshqaruv orqali aksiyadorlik jamiyatlarining kapital qiymatini oshirish: metodologik yondashuv.....	423
Urinov Bobur Nasilloevich	
JAS – barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirishning yapon modeli vositasi	423
Baynazarov Elmurod Erkinovich	
Xususiy banklarning depozit operatsiyalarini mustahkamlash yo'llari	435
Olimov Abror Axadjon o'g'li	
The impact of digital financial technologies on the financial system.....	439
Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li, Pardayev Olim Mamayunosovich	
Korxona eksport salohiyatini oshirishning "yashil" marketing mexanizmi	443
To'rayev Shohrux Halimovich	
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishda turistik oqim mavsumiyligini boshqarish yo'llari	448
Fayazov Muxiddin Sobirovich	
Sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha xalqaro tendensiyalar	453
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Ayollar tadbirkorligining tarixi: O'zbekiston va dunyo bo'yicha rivojlanishi.....	459
Burxanova Sabo Tulanovna	
Qimmatli qog'ozlar bozorida investorlar risklarini pasaytirishni takomillashtirish yo'llari.....	466
Xalilov Umid Ishtemirovich	
Korxona moliyaviy ko'rsatkichlari tahliliga fundamental yondashuv.....	470
Dilshodjon O'rinov, Sanobar Ismoilova	
Iqtisodiy o'zgarishlar davrida korxonalar moliyaviy barqarorligining ta'minlanishi omil va mezonlari	475
Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
Cash accounting as a tool of financial discipline and transparency in the public sector.....	481
Marqaboyev Sardorbek Abdusalomovich, Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
Пути совершенствования практике финансирования социального предпринимательства.....	486
И.Ж.Исаков	
O'zbekistonda an'anaviy resurslar va qayta ishlanadigan energiya manbalarini rivojlantirish imkoniyatlaridan unumli foydalanish	490
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich, Kaxramanova Sevdal Shamsiddin qizi	
Ijtimoiy salohiyat – hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishning boshqaruv obyekti sifatida.....	497
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna, Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
Xorazm oziq-ovqat bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirishda marketing faoliyatlarini baholash usullari	503
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
Переход к зелёной энергетике узбекистана как возможность достижения устойчивого экономического роста.....	508
Бай Жин Хуан (Bai Jin xuan)	
Изучение условий финансирования проектов международными банками развития	513
Жалилова Барнохон Суръатжонова	
O'zbekiston respublikasi budjet jarayonida budjetlarning ochiqqligi va jamoatchilik ishtirokini oshirish.....	517
Shodmonqulov Temurbek Ulug'bek o'g'li	
Chiqib ketayotgan aktivlarni hisobga olish va baholash masalalari	522
Kuziyeva Dinora Bahodirovna	
Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri.....	528
Qo'shbaqov Aybek Shovqiyevich	
Changes in employee benefits and human resource management in accounting system of the Republic of Uzbekistan	535
Ravshanbekov Lazizbek Tolibjon o'g'li, Toshpulatova Munisabonu	

Iqtisodiyot tarmoqlarida suv iste'molini boshqaruvining raqamlashtirish tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish istiqbollari.....	541
Karimov Anvarjon Muqumjonovich	
Теоретические аспекты налогообложения доходов физических лиц на основе всеобщего декларирования	547
Усманова Мухлиса Сагдуллаевна	
Bank tizimini raqamlashtirish va uning bank barqarorligiga ta'siri.....	555
Sayfullayev Jamshidjon Xabibjanovich	
Kambag'allikni qisqartirish va aholi bandligini ta'minlashda tadbirkorlik faoliyatining o'rni.....	560
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
Innovatsion korxonalarda xarajatlar hisobining zamonaviy usullari	565
Turayev Og'abek Kaxramonovich, Ochilov Shavkat Toshmamatovich	
Дополнительные услуги в индустрии гостеприимства как эффективный инструмент продвижения бренда предприятия	570
А.И. Лесников, Д.В. Мамаева	
Преимущества и вызовы перехода на зелёную экономику.....	580
Умарова Гузал Гайратовна, Лапасова Камола Фарход кизи	
Yashil iqtisodiyot sharoitida hududlarda ishlab chiqarish korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish	586
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li, Djurayeva Maxliyoxon Xayrullayevna	
Yashil iqtisodiy o'sishni ta'minlashda bevosita soliqlar rolini oshirish masalalari.....	591
Abdullayev Dilmurod Aliyar o'g'li	
The main directions for improving innovative activities in agriculture	598
Aytmuratova Miyrigul Zhalgasovna	
Klaster tizimi orqali O'zbekistonda qishloq xo'jaligining iqtisodiy o'sishi	605
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
Inklyuziv ta'lim: adolatli va teng jamiyat sari.....	610
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
Yashil iqtisodiyot: muammo va yechimlar	615
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
Issues of using foreign loans in the development of the transport system in the Republic of Uzbekistan	621
Alimov Ilhomjon Ikromovich	
Проблемы и резервы развития пищевой промышленности в экспортном направлении.....	628
Ўролова Севара Бехзод кизи	
Оценка степени риска инновационной деятельности.....	634
Алиева Эльнара Аметовна	
Yashil innovatsiyalar, ularning turlari va omillari.....	638
Maxkamova Sayyora Shokirovna	
Qishloq xo'jaligida transport tizimidan samarali foydalanishning nazariy asoslari.....	641
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
Soliq ma'murchiligida nazorat funksiyasi va unda kameral soliq tekshiruvi hamda takomillashtirish yo'llari.....	648
Hujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li	
Sanoat korxonalarida xarajatlarni mahsulot tannarxiga taqsimlash metodologiyasini takomillashtirish istiqbollari	653
Safarov Javohir Ismoilovich	
Moliyaviy hisobotlarni shakllantirishda milliy standartlarni xalqaro standartlarga uyg'unlashtirish masalalari	659
G'aniyev Zafar Usanovich	
Ta'lim kreditini moliyalashtirish jamg'armasi faoliyati.....	666
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
Tibbiyot muassasalarining moliyaviy ta'minoti va resurslardan foydalanish mexanizmlariga ta'sir qiluvchi omillar	670
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	
Tourism finance for sustainability: investing in green futures	674
Tashpulatov Sadriddin Sayfulloyevich	

Ta'lim jarayonlarini boshqarishda mobil texnologiyalar	681
Esonova Mohiraxon Sodiqjon qizi, Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Sherzodbek Nabiyev Nurmuhammad o'g'li	
Banklarda risklarni nazorat qilishning amaliyoti	686
Jumanazarov Muzaffar Jumanazar o'g'li	
Налоговые реформы в Узбекистане: вызовы, достижения и перспективы	692
Садиков Искандар Гайратович, Буранова Лола Вахобовна	
Turizm xizmatlari samaradorligini baholash usullari va vositalari tahlili	704
Jiyanov Uktam Panjiyevich	
Korxona va tashkilotlarda xodimlarni boshqarish strategiyasi	712
Raxmonova Feruza Musakulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarini menejerlik faoliyatiga tayyorlashning ahamiyati	716
Dusmaxamedov Abduljalil Abdusabirovich	
Davlat korxonasini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirishning foydali jihatlari	720
Z.D. Sanjarov	
The role and main types of agricultural tourism in Uzbekistan	724
M.Xolmuratova, G.N.Tojiyeva	
Цифровые технологии как драйвер повышения эффективности банковского маркетинга	727
Кахрамонов Хуршиджон Шухрат угли, Маннабова Хулкар Фарход кизи	
Потребительская стоимость товаров в условиях экономики Узбекистана	735
Мусаева Шоира Азимовна	
Valyuta risklarini boshqarishda metching siyosatining ahamiyatini oshirish	739
Yahyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
Yangi o'zbekiston iqtisodiyotida xususiy tadbirkorlikning roli va ahamiyati	744
Azimova Shoxista Salohiddinovna	
Improving the methodology for assessing the financial stability of banks	750
Sharipova N.H.	
Инструменты стратегического планирования и прогнозирования в управлении ООО "МТЕ ТЕХНИК": оценка и повышение финансовой стабильности	757
Нишоновна Муниса Одилжон кизи	
Актуальные вопросы налоговой политики	763
Бердыева Угулой Абдурахмоновна	
Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi	768
Ramazonov Javohir Bekzod o'g'li	
Jizzax viloyatida ekologik, rekreatsiya turizmlarini rivojlantirishning iqtisodiy samaradorligini baholash va uni prognozashtirish	773
G'apparov Azim Qayumovich	
Qashqadaryo viloyatida ekologik va yashil texnologiyalarga kiritilayotgan investitsiyalar	781
Meylikov Fazliddin Abduhalim o'g'li, Buriyev Shaxbos Baxtiyorovich	
Biznes subyektlari auditida soddalashtirilgan moliyaviy hisobot tayyorlash usulini qo'llash xususiyatlari	786
Tajekeev Ziyatdin Kobeysinovich	
Biznes jarayonlarni modellashtirishning nazariy asoslari	791
Mullajonova (Matchanova) Shaxsanam Taxirovna	
Raqamli xizmatlar bozori: elektron tijorat orqali xizmat ko'rsatishning yangi bosqichlari	796
Maxammadaliyeva Muslimaxon Sherali Qizi	

RAQAMLI XIZMATLAR BOZORI: ELEKTRON TIJORAT ORQALI XIZMAT KO'RSATISHNING YANGI BOSQICHLARI

Maxammadaliyeva Muslimaxon Sheroli Qizi

Farg'ona davlat universiteti

"Mintaqaviy iqtisodiyot" kafedrası doktoranti

ORCID: 0009-0004-7098-8349

Annotatsiya: Ushbu maqolada elektron tijorat orqali raqamli xizmatlar bozorining rivojlanish tendensiyalari tahlil qilinadi. Xususan, O'zbekistonda onlayn xizmatlar – moliyaviy, ta'limiy, sog'liqni saqlash va davlat xizmatlari sohalarida qanday yangiliklar joriy etilayotgani o'rganiladi. Muallif raqamli transformatsiya jarayonida yuzaga kelayotgan muammolar va imkoniyatlarni ochib beradi. Tadqiqot natijalariga asoslanib, xizmat ko'rsatishning yangi bosqichlariga o'tishda elektron tijoratning o'rni va istiqbollari baholanadi. Ilmiy yangilik sifatida esa O'zbekiston tajribasi asosida xizmat sohasidagi raqamli modellarning amaliy tahlili taklif etiladi.

Kalit so'zlar: elektron tijorat, raqamli xizmatlar, xizmat ko'rsatish bozori, transformatsiya, onlayn xizmatlar, O'zbekiston tajribasi, innovatsion platformalar.

Abstract: This article analyzes the development trends of the digital services market through electronic commerce. In particular, it examines the innovations being implemented in Uzbekistan in the fields of finance, education, healthcare, and public services. The author highlights the challenges and opportunities of the digital transformation process. Based on the findings, the role and prospects of e-commerce in advancing service delivery are assessed. The scientific novelty lies in the practical analysis of digital service models based on the Uzbek experience.

Key words: e-commerce, digital services, service market, transformation, online services, Uzbekistan experience, innovative platforms.

Аннотация: В статье рассматриваются тенденции развития рынка цифровых услуг посредством электронной коммерции. Особое внимание уделяется анализу нововведений в Узбекистане в сферах финансов, образования, здравоохранения и государственных услуг. Автор раскрывает проблемы и перспективы, возникающие в процессе цифровой трансформации. На основе полученных результатов оценивается значение электронной коммерции для перехода на новый этап в сфере услуг. Научная новизна заключается в практическом анализе цифровых моделей в контексте узбекского опыта.

Ключевые слова: электронная коммерция, цифровые услуги, рынок услуг, трансформация, онлайн-сервисы, опыт Узбекистана, инновационные платформы.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekistonda raqamli texnologiyalar va elektron tijorat sohasida sezilarli o'zgarishlar ro'y bermoqda. Xususan, 2020-yilning 5-oktabrida Prezident tomonidan qabul qilingan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi mamlakatda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha muhim yo'nalishlarni belgilab berdi.

Ushbu strategiya doirasida, 2020-yilning 28-aprelida qabul qilingan Prezident qarori bilan raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatni keng joriy etish choralari ko'rildi. Bundan tashqari, 2024-yilning 26-dekabrida Vazirlar Mahkamasi tomonidan elektron tijorat sohasini yanada rivojlantirishga qaratilgan qaror qabul qilindi [1].

Maqolada O'zbekistonda elektron tijorat orqali raqamli xizmatlar bozorining rivojlanish tendensiyalari tahlil qilinadi. Xususan, moliyaviy xizmatlar, onlayn ta'lim, sog'liqni saqlash va davlat xizmatlari sohalarida qanday yangiliklar joriy etilayotgani o'rganiladi. Muallif raqamli transformatsiya jarayonida yuzaga kelayotgan muammolar va imkoniyatlarni ochib beradi. Tadqiqot natijalariga asosan, xizmat ko'rsatishning yangi bosqichlariga o'tishda elektron tijoratning o'ri va istiqbollari baholanadi. Ilmiy yangilik sifatida esa O'zbekiston tajribasi asosida xizmat sohasidagi raqamli modellarning amaliy tahlili taklif etiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekistonda elektron tijorat va raqamli xizmatlar bozorining shakllanishi hamda rivojlanishi so'nggi yillarda davlat siyosati, texnologik infratuzilma va biznes muhitidagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'liq. Bu yo'nalishda bir qator ilmiy tadqiqotlar va rasmiy hujjatlar mavjud.

Ilmiy tadqiqotlar ham bu sohada muhim o'rin tutadi. Masalan, Urazbaeva I.K. tomonidan olib borilgan tadqiqotda O'zbekistonda elektron tijoratning rivojlanish bosqichlari va bu jarayonda yuzaga kelayotgan muammolar tahlil qilingan. Muallif elektron tijoratning rivojlanishiga to'sqinlik qilayotgan omillarni aniqlab, ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar bildirgan [4].

KPMG tomonidan 2023-yilda e'lon qilingan hisobotda O'zbekistonda elektron tijorat bozorining hajmi 2022-yilda 311 million AQSh dollariga yetgani va bu ko'rsatkich 2018-yilga nisbatan 5 baravar oshgani qayd etilgan. Bu natijalar mamlakatda elektron tijoratning tez sur'atlar bilan rivojlanayotganini ko'rsatadi [5].

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 30-noyabrda "Raqamli mahsulotlar (xizmatlar) iste'molchilari huquqlarini himoya qilish va raqamli texnologiyalar vositasida sodir etiladigan huquqbuzarliklarga qarshi kurashishni kuchaytirish choralari to'g'risida"gi PQ-381-son¹ qarori bilan raqamli mahsulotlar (xizmatlar) iste'molchilarining huquqlarini himoya qilish va raqamli texnologiyalar orqali sodir etilayotgan huquqbuzarliklarga qarshi kurashish choralari belgilandi. Bu qaror raqamli xizmatlar bozorining yanada barqaror va ishonchli rivojlanishiga xizmat qiladi [6].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqola yozilishida bir nechta ilmiy-tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Asosiy metod sifatida qiyosiy tahlil (comparative analysis) qo'llanildi. Ushbu usul orqali O'zbekistonda elektron xizmatlar bozori qanday rivojlanayotgani xorijiy tajribalar bilan taqqoslab o'rganildi. Masalan, mahalliy platformalar (Payme, Click, Davlat xizmatlari yagona portali – my.gov.uz) imkoniyatlari Rossiya, Turkiya va Janubiy Koreya kabi davlatlarning ilg'or elektron xizmat ko'rsatish tizimlari bilan solishtirildi.

Shuningdek, kontent-tahlil metodi asosida rasmiy hujjatlar (Prezident qarorlari, strategiyalar va qonun hujjatlari) hamda ilmiy maqolalar o'rganildi. Ularning asosiy mazmuni, yondashuvi va amaliy tavsiyalari tahlil qilindi. Bu esa xizmatlar bozorida qanday normativ va amaliy o'zgarishlar bo'layotganini aniqlashga yordam berdi.

Maqolani tayyorlash jarayonida statistik tahlilga ham alohida e'tibor qaratildi. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, KPMG va Uzinfocom kabi tashkilotlar tomonidan e'lon qilingan ochiq statistik ma'lumotlar asosida xizmatlar bozorining hajmi, onlayn xizmatlardan foydalanish dinamikasi, aholi orasida raqamli savodxonlik darajasi kabi ko'rsatkichlar tahlil qilindi.

Tadqiqot doirasida, shuningdek, empirik kuzatuv elementlari ham mavjud: foydalanuvchi xatti-harakatlari, mijozlar ishonchi va qulaylik darajasi haqidagi fikrlar ijtimoiy tarmoqlardagi muhokamalar asosida umumlashtirildi. Bu yondashuv maqolani nafaqat nazariy, balki amaliy tomondan ham boyitdi.

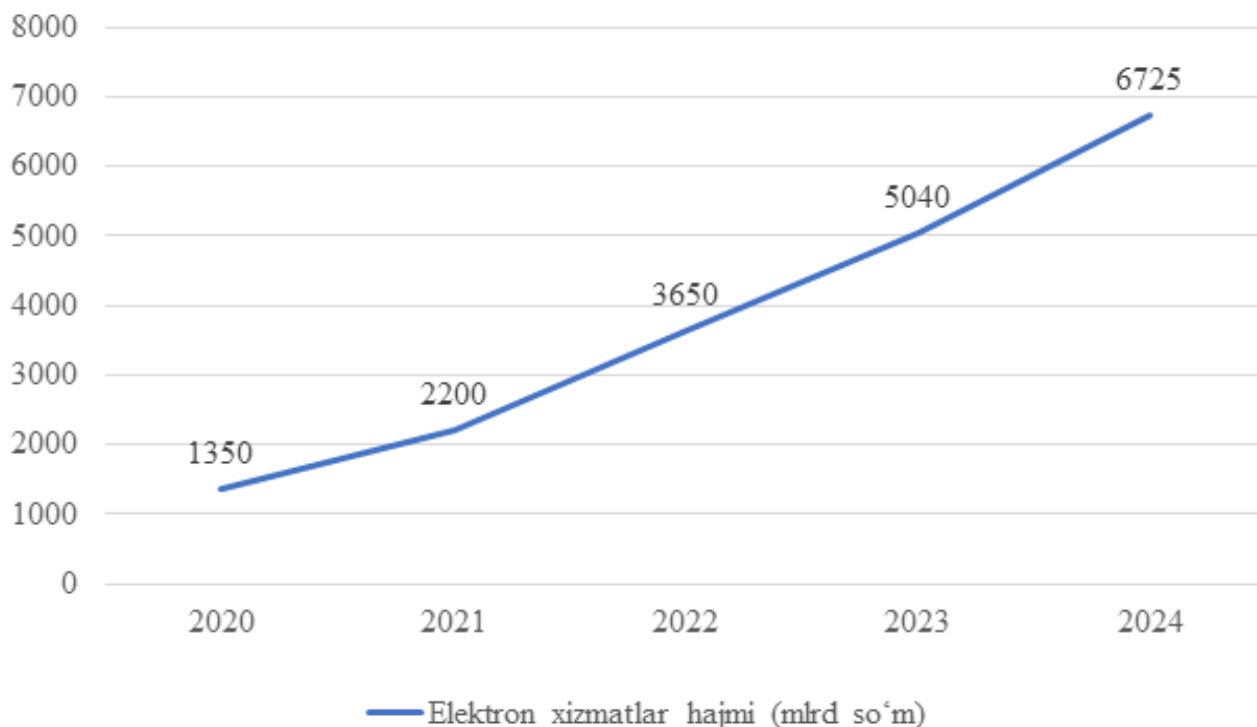
Natijada, bir nechta metodlarning kombinatsiyasi orqali raqamli xizmatlar bozorida real holat, mavjud muammolar va istiqbolli yo'nalishlar aniqlashtirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

So'nggi yillarda O'zbekistonda elektron tijorat va raqamli xizmatlar bozorining rivojlanishi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Bu esa xizmatlar sohasida tub o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi 2020-yilning 5-oktabrida qabul qilingach, elektron xizmatlar turlari va hajmi sezilarli darajada kengaydi. Ushbu o'zgarishlar xizmat ko'rsatish sohasini an'anaviy shakldan zamonaviy, raqamli modelga o'tkazishga asos yaratdi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, elektron tijoratning o'sish sur'ati yillik o'rtacha 35–45 % ni tashkil etmoqda [7].

2020–2024-yillar mobaynida elektron xizmatlar bozorining umumiy hajmi 5 barobar oshgan. Quyidagi jadvalda bu tendensiya aniq ko'rsatilgan (1-rasm):

¹ <https://lex.uz/docs/-6681111>

1-rasm. O'zbekistonda 2020–2024-yillardagi elektron xizmatlar hajmi [8].

Ushbu jadvaldan ko'rinib turibdiki, pandemiyadan keyingi davrda – xususan, 2021–2023-yillarda – xizmatlar bozori o'sish sur'ati yanada tezlashgan. Bu jarayonga ommaviy raqamli yechimlarning joriy qilinishi (masalan, OneID, my.gov.uz, Payme, Click), karantin davrida aholi ehtiyojining o'zgarishi va elektron to'lov infratuzilmasining rivojlanishi bevosita ta'sir ko'rsatgan.

Davlat xizmatlari segmenti ayniqsa faol rivojlanmoqda. 2023-yil yakuni holatiga ko'ra, my.gov.uz portali orqali ko'rsatilgan xizmatlar soni 250 dan oshgan va yil davomida 17 milliondan ortiq murojaat qabul qilingan. Shu bilan birga, mobil ilovalar orqali to'lovlar hajmi 2022-yilda 70 trillion so'mdan oshgan bo'lsa, 2024-yil boshida bu ko'rsatkich 110 trillionga yaqinlashgan.

Aholining raqamli xizmatlardan foydalanish darajasi esa xizmat turiga qarab sezilarli farqlanadi. Quyidagi jadvalda bu tafovut aniq ko'rsatilgan (1-jadval):

1-jadval. Aholining elektron xizmatlardan foydalanish darajasi (2024-yil) [9].

Xizmat turi	Foydalanish darajasi (%)
Moliyaviy xizmatlar	82%
Davlat xizmatlari	75%
Onlayn ta'lim	43%
Telemeditsina	21%

Yuqoridagi ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, moliyaviy va davlat xizmatlari keng ommalashgan bo'lsa-da, onlayn ta'lim va telemeditsina sohalarida hali ham foydalanish darajasi pastligicha qolmoqda.

Shuningdek, aholining elektron xizmatlardan foydalanish darajasi yosh guruhlariga qarab ham farqlanadi. Yoshlar, ayniqsa, 18–35 yosh oralig'idagi qatlam mobil ilovalardan faol foydalansa, 50 yoshdan oshgan aholi o'rtasida bu ko'rsatkich ancha past. Bu esa raqamli inklyuziya strategiyasini chuqurlashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Tahlil shuni ko'rsatmoqdaki, elektron tijorat nafaqat xizmatlar ko'lamini kengaytirmoqda, balki ularni soddalashtirish, tezlashtirish va individual ehtiyojlarga moslashtirish imkonini bermoqda. Mijozlar endi bankka borib navbat kutmasdan kredit olishlari, davlat idorasiga bormasdan guvohnomani onlayn tarzda rasmiylashtirishlari, hatto shifokorga uydan chiqmagan holda murojaat qilishlari mumkin.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda elektron xizmatlar bozori sifat jihatdan yangi bosqichga o'tmoqda. Bu bosqichda xizmatlar sifati, tezligi, ishonchliligi, qulayligi va xavfsizligi asosiy raqobat omiliga aylanmoqda. Elektron tijorat xizmatlari bozori endilikda faqat poytaxt markazlarida emas, balki viloyat va tumanlardagi foydalanuvchilarga ham faol xizmat ko'rsata boshladi – bu esa milliy miqyosda raqamli transformatsiyaning chuqurlashayotganidan dalolat beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagi tahlillar asosida shuni xulosa qilish mumkinki, O'zbekistonda elektron tijorat orqali xizmat ko'rsatish sohasi jadal rivojlanmoqda va bu o'zgarishlar mamlakat iqtisodiy taraqqiyoti uchun muhim turtki bo'lib xizmat qilmoqda. Raqamli xizmatlar bozori hajmi yildan-yilga sezilarli darajada oshib bormoqda. Ayniqsa, moliyaviy va davlat xizmatlari segmentlarida xizmatlarning raqamli shakli aholining keng qatlamlari tomonidan qabul qilinmoqda.

Shu munosabat bilan quyidagi amaliy takliflar ilgari suriladi:

1. Raqamli savodxonlik bo'yicha milliy dastur ishlab chiqilishi lozim. Ayniqsa, yoshi katta fuqarolar uchun bepul kurslar, interaktiv qo'llanmalar va mahallalarda targ'ibot ishlari tashkil etilishi zarur.

2. Hududlarda internet infratuzilmasini rivojlantirish elektron xizmatlarning teng ommalashuvi uchun muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, chekka tumanlarda mobil internet va Wi-Fi zonalarini kengaytirish zarur.

3. Onlayn xizmatlarning ishonchliligini oshirish maqsadida "Raqamli ishonch belgisi" tizimini joriy etish taklif etiladi. Bu foydalanuvchilarga xavfsiz platformalarni tanlashda yordam beradi.

4. Startup va innovatsion xizmat platformalarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash zarur. Innovatsion xizmatlar (masalan, onlayn dorixona, masofaviy konsultatsiya, kiberxavfsizlik bo'yicha xizmatlar) uchun grant dasturlari, soliq imtiyozlari va inkubatsiya markazlari yaratilishi kerak.

5. Davlat xizmatlarini raqamlashtirishda interfeys va dizayn elementlariga e'tibor kuchaytirilishi lozim. Oddiy, intuitiv va ko'zi ojizlar, eshitishida nuqsoni borlar uchun moslashtirilgan dizaynlar ommaviylikni oshiradi.

6. Raqamli xizmatlar bo'yicha yagona ma'lumot portali ishlab chiqilishi kerak. Bu portal orqali foydalanuvchilar barcha xizmat turlari, foydalanish yo'riqnomalari, shikoyat qilish tartibi va xavfsizlik bo'yicha tavsiyalar bilan tanishib chiqishlari mumkin bo'ladi.

7. Xizmat sifatini monitoring qilish tizimi joriy etilishi muhim. Bu tizim foydalanuvchilarning baholashlari, shikoyatlari va takliflarini tahlil qilib, xizmat ko'rsatuvchilarga real vaqtda turtki bo'ladi.

Umuman olganda, O'zbekistonda raqamli xizmatlar bozori hozirgi bosqichda ulkan imkoniyatlarga ega. Bu imkoniyatlardan samarali foydalanish uchun davlat siyosati, texnologik infratuzilma va ijtimoiy omillar uyg'un ishlashi talab etiladi. Elektron tijorat vositasida xizmat ko'rsatish – bu nafaqat zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish, balki aholining hayot sifatini yuksaltirish yo'lida muhim ijtimoiy va iqtisodiy vositadir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 26.12.2024-yildagi "O'zbekiston Respublikasida elektron tijorat sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 885-son qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-7282643>
2. Urazbaeva I.K. "O'zbekistonda elektron tijoratning rivojlanish bosqichlari va muammolari". Innovatsion ilmiy tadqiqotlar jurnali, 2024.
3. KPMG. "O'zbekistonda elektron tijorat bozorining rivojlanishiga oid hisobot", 2023.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 30-noyabrdagi "Raqamli mahsulotlar (xizmatlar) iste'molchilari huquqlarini himoya qilish va raqamli texnologiyalar vositasida sodir etiladigan huquqbuzarliklarga qarshi kurashishni kuchaytirish choralari to'g'risida"gi PQ-381-son qarori. <https://lex.uz/docs/-6681111>
5. KPMG Uzbekistan. O'zbekistonda elektron tijorat bozorining rivojlanish istiqbollari bo'yicha tahliliy hisobot. – Toshkent: KPMG, 2023.
6. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo'mitasi, 2024-yil yanvar–may holati bo'yicha xizmatlar sohasi statistikasi
7. Infocom.uz, KPMG O'zbekiston bozor tahlili (2023)

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>